

PÖYTÄKIRJA

Sosiaali- ja terveysministeriön
työturvallisuussäännöksiä
valmistelevan neuvottelukunnan
asettama HTP-jaosto

HTP-jaoston kokous

Aika: 22.11.2021 klo 13.00-14.45

Paikka: Teams

Osallistujat: Sirkku Saarikoski (pj), Satu Auno, Riitta Työläjärvi, Piia Taxell, Jenni Uljas, Eliisa Irpola, Auli Rytivaara, Tanja Ylitöyrä

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja ja sen hyväksyminen

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

3. Syöpädirektiivin 4. päivitysdirektiivi, tilannekatsaus

Puheenjohtaja kertoi, että neuvostossa joudutaan käsittelemään parlamentin direktiiviin tekemiä lisäysehdotuksia. Sosiaalityöryhmän puheenjohtaja oli tehnyt kompromissiesityksen, ja keskusteltiin siitä, tarvitaanko lisääntymisterveydelle vaarallisten aineiden osalta poikkeuksia direktiiviin. Parlamentti ei hyväksy direktiivin etenemistä, jos reprotoksiset aineet eivät ole mukana, joten jäsenmaat ovat päättäneet hyväksyä niiden sisällyttämisen direktiiviin. Monet maat kuitenkin esittävät samanlaisia poikkeuksia kuin Suomi. Vaarallisia lääkkeitä ei puheenjohtajan kompromissiesityksen mukaan sisällytetä direktiiviin nyt, vaan siitä valmistellaan selvitys ja ohjeistus.

Puheenjohtaja kertoi, että puheenjohtajan kompromissiesityksessä esitetään valmisteltavaksi myös lääketeille tehtävää määritelmää ja mahdollisuutta pitää näistä luetteloa. Työntekijöille tulee olla koulutusta lääketeiden osalta. Ensimmäinen trilogineuvottelu on pidetty. Siinä parlamentti oli todennut, ettei se hyväksy jatkokäsittelyä, jos lääketeitä ei sisällytetä liitteeseen. Neuvottelut olivat keskeytyneet tähän. Haitalliset lääketeet ovat WP Chemicalsin listalla, siitä on tarkoitus aloittaa keskustelut maaliskuussa. Voidaan pohtia, kuuluvatko haitalliset lääketeet itse asiassa jo nykyisin direktiivin toimialaan; osa jäsenmaista katsoo niiden kuuluvan. Puheenjohtaja selosti kysymystä. Kun CMD on käännetty suomeksi 2004, käänös ei vastaa englanninkielistä versiota. Lääketeet täyttävät kriteerit, mutta niitä ei voida luokitella. Englanninkieliseen määritelmään lääketeet hänen näkemyksensä mukaan kuuluvat. Tulee siis ratkaista, onko parlamentin lisäysoveltamisalan laajennus vai kattaako soveltamisala sen jo nykyisin. Tästä tulisi pyytää juridisen lakipalvelun kommentti. Työläjärvi totesi, että myös muiden maiden käänöksissä saattaa olla eroavaisuuksia, mikä voi vaikuttaa näiden maiden mielipiteeseen. Irpola luki CLP:n 1 artiklan 5 kohdan. CLP käsittelee aineita ja seoksia, CLP:hen eivät kuulu lääkinälliset valmisteet. Keskusteltiin asiasta.

Puheenjohtaja kertasi aineiden minimointia koskevat vaihtoehdot. Ensimmäinen vaihtoehto on, että reprotoksisilla aineilla ei olisi minimointivelvoitetta kuin siinä tapauksessa, että ky-

seessä on ei-kynnysarvoinen aine. Toinen vaihtoehto on edellyttää minimointia lähtökohtaisesti kaikilta aineilta, ainoastaan EU-tason sitovien raja-arvojen kohdalla olisi riittävää, että päästään siihen arvoon. Ei oikeastaan ole reprotoksisia aineita, joilla ei olisi kynnysarvoa. Lyijy on nykytiedoilla ainoa reprotoksinen aine, jota voidaan pitää ei-kynnysarvoisena tai ainakin kynnysarvo on niin matala, että pienikin altistuminen johtaa arvon ylittymiseen. Olisi tieteellinen perusta sille, että minimointivelvoite ei koskisi kaikkia aineita. Taxell kannatti ensimmäistä vaihtoehtoa. Keskusteltiin.

Puheenjohtaja kertoi, että kvartsin osalta Suomella voisi olla liikkumavaraa. Eteneminen neuvotteluissa on hidasta, kun käsittelyssä edetään yksi asia kerrallaan.

4. ACSH-Opinionit: lyijy, asbesti, di-isosyanaatit, tilannekatsaus

Puheenjohtaja kertoi, että työsuojelun neuvoa-antavan komitean sekä sen eri intressiryhmien kokoukset ovat tällä viikolla. Aikaisemmin on aina kyetty saavuttamaan kompromissi, mutta nyt lyijyn ja asbestin osalta kompromissiin ei päästä.

Di-isosyanaattien osalta päästiin yhteisymmärrykseen. Valittuihin di-isosyanaattien arvoihin liittyy vielä riskiä, mutta tiukemmat arvot aiheuttaisivat suuria kustannuksia. Tiukempia arvoja olisi myös osittain mahdotonta mitata nykyisillä suoraan osoittavilla mittareilla.

Asbestin osalta hallitusryhmä ja työnantajaryhmä esittävät raja-arvoa alennettavaksi nykyisestä 0.1 kuitua/cm³ arvoon 0.01 kuitua/cm³. Työntekijäpuoli edellyttää, että nykyisestä arvosta mentäisiin yhteen prosenttiin eli arvoon 0.001 kuitua/cm³. Hallitusryhmä ja työnantajaryhmä esittävät neljän vuoden siirtymäaika, koska tämä aika tarvitaan siirtymiseksi faasikontrastimikroskopiasta elektronimikroskopiaan, jota myös edellytetään. Suomen arvo on 0.01 kuitua/cm³ asbestipurkutyöntekijöille tms., mutta kaivoksissa arvo on korkeampi, 0.1 kuitua/cm³. TTL on todennut, että kaivoksissa pääsy jo arvoon 0.01 kuitua/cm³ on vaikeaa, ja siitä alempaan arvoon pääseminen edellyttäisi näytteenkeräyksen teknistä kehittämistä. Nykyisin EM-tekniikoilla mittaavat maat ovat muuten yksimielisiä, että arvosta 0.01 kuitua/cm³ ei voida mennä alaspäin, mutta Hollannissa on arvona 0.002 kuitua/cm³. Sieltä on kysytty, miten mittaaminen on mahdollista, mutta vastausta ei ole saatu. Taxell kysyi, onko arvoja tarkoitus sitoa kuitujen paksuuteen. Puheenjohtaja kertoi, että oli yrittänyt nostaa tätä asiaa esiin kokouksessa, mutta esim. ECHA:n asiantuntija oli katsonut, ettei asiaa voida nyt ratkaista. 3-4 vuotta raja-arvon voimaantulon jälkeen voidaan arvioida tilannetta. Työntekijäpuoli oli lisännyt myös viittauksen siihen, että asbestidirektiiviin tulee tehdä muitakin muutoksia. Hallitusryhmä GIG on ollut tiukka, että intressiryhmäspesifiisiin kommentteihin ei saa laittaa asioita, joita ei ole käsitelty työryhmässä. Tilanne on nyt hankala, koska monia hyviä työntekijäpuolen asbestiehdotuksia ei ole tuotu käsittelyyn WP Chemicalsissa ja ne ovat nyt työntekijöiden kommentteissa. GIG-ryhmälle tämä ei käy. Asbestiasian käsittely voi kaatua tähän. Suomi tukee sitä, että raja-arvot hyväksyttäisiin, jotta asia saadaan eteenpäin eikä komissio hermostuisi tilanteeseen.

Lyijyn osalta ongelmana on, että miehiä suojaava arvo ei suojaa raskaana olevia naisia. Sekä hallitus- että työnantajapuoli ehdottavat, että asetetaan miehiä suojaava arvo ja todetaan, että hedelmällisessä iässä olevien naisten ei tulisi altistua väestön altistumistasoja korkeammille pitoisuuksille. Tässä olisi biologiasta johtuva diskriminaatio naisia kohtaan. Työntekijäpuoli ehdottaa matalaa arvoa, joka suojaisi sekä miehiä että naisia. Arvo olisi niin matala, että EU:ssä ei käytännössä voitaisi enää tehdä lyijytöitä. Tämä siirtäisi tuotannon EU:n ulkopuolelle, mikä olisi globaalilla tasolla vaikea asia. Toinen ongelma on se, että veren lyijypitoi-

suus alenee hitaasti. Nyt lyijytyötä tehneillä pitoisuudet ylittyvät vielä vuosia, vaikka uusia raja-arvoja noudatettaisiin. Työntekijäpuolen mukaan nämä henkilöt eivät enää saisi tehdä lyijytyötä, ja viime kädessä heille pitäisi maksaa korvauksia kompensatorahastosta. Keskusteltiin tilanteesta.

5. Muut asiat

Puheenjohtaja kertoi osallistuneensa kahteen workshopiin, joissa käsiteltiin REACH:n päivittämistä. Siellä käsiteltiin myös sitä, siirrettäänkö OEL:t REACH:n alle. Tätä ei kannatettu. Sen sijaan oli peräänkuulutettu REACH- ja OSH-lainsäädäntöjen parempaa koordinaatiota. On epäselvää, onko workshopien tuloksilla vaikutusta komissioon.

Työläjäjärvi nosti esiin lisääntymisterveysasetuksen. Hän on huolissaan, tuleeko sen uudistamisessa liian kiire ja olisiko työhön nyt jo syytä ryhtyä varsinkin, kun uudistus linkittyy myös perhevapaita koskevaan lainsäädäntöön, jota ollaan uudistamassa. Puheenjohtaja kertoi, että asiasta on jo informoitu erityisäitiysraha-asetuksesta vastaavia STM:n virkamiehiä, joten heidän pitäisi pystyä huomioimaan lisääntymisterveysasetukseen suunnitellut muutokset omassa lainsäädännössään. Nyt kun neuvosto on hyväksynyt sen, että reprotoksiset aineet siirtyvät syöpädirektiiviin, tähän liittynyt epävarmuus ei enää ole este lisääntymisterveysasetuksen uudistamiselle.

6. Seuraavat kokoukset

Seuraava kokous pidetään perjantaina 10.12. klo 13 alkaen, jos kokoustamiselle on tarvetta.

Kevätkauden kokoukset sovittiin pidettäväksi seuraavasti:

ke 19.1. klo 9-11

ma 28.2. klo 13-15

pe 8.4. klo 10-12

ma 16.5. klo 13-15

7. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.45.